

УДК 338.486

*Пазізіна С.М.,
к.е.н., старший викладач кафедри міжнародної економіки
Тернопільського національного економічного університету*

РОЗВИТОК В'ЇЗНОГО ТУРИЗМУ В СПОЛУЧЕНИХ ШТАТАХ АМЕРИКИ

Постановка проблеми. За останнє десятиліття спостерігається стала тенденція щодо зростання обсягів міжнародних туристичних потоків та посилення конкуренції на світовому туристичному ринку. Сполучені Штати Америки як високорозвинена країна займає значне місце на ринку міжнародних туристичних послуг: перше місце за надходженнями від міжнародного туризму і друге – за міжнародними туристичними прибуттями. Туризм у США складає біля 25% усіх доходів сфери послуг і 2,8% внутрішнього валового продукту [1]. Саме тому визначення тенденції розвитку в'їзного туризму США та механізмів підтримки туристичної галузі набуває особливої актуальності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню питання туристичної індустрії США присвячені праці зарубіжних науковців Д. Йоаннідеса, Д. Сімоті, К. Сімма, Р. Паттерсона, Д. Уокера та ін. Серед вітчизняних науковців слід відзначити дослідження таких фахівців, як М. Кляп, В. Кифяк, А. Ранський, Я. Ружковський, І. Смаль, І. Суходуб. Проте, незважаючи на наявність значного наукового доробку в літературі, недостатньо висвітлено питання щодо механізмів підтримки туристичної галузі США як світового лідера за доходами від міжнародного туризму.

Постановка завдання. Метою статті є визначення тенденції розвитку в'їзного туризму Сполучених Штатів Америки та механізмів підтримки туристичної галузі країни.

Виклад основного матеріалу дослідження. Динамічний розвиток міжнародного туризму спостерігається практично у всіх макрорегіонах світу.

Аналізуючи міжнародні туристичні прибуття в розрізі основних туристичних макрорегіонів світу, можна відзначити позитивну динаміку (табл. 1).

В Американському регіоні число прибуттів у 2013 р. збільшилось на 5,9 млн осіб в порівнянні до попереднього року. При цьому лідируючі позиції демонструє Азіатсько-Тихоокеанський регіон, де кількість туристів за рік зросла на 14,4 млн осіб. На одне прибуття у Американському та Азіатсько-Тихоокеанському регіоні припадало відповідно 1010 та 1080 дол. США.

Таблиця 1

Міжнародні туристичні прибуття протягом 1990-2013 рр.

Регіон світу	Міжнародні туристичні прибуття, млн осіб							
	1990	1995	2000	2005	2010	2011	2012	2013
Європа	262,7	305,9	388,0	448,9	485,5	516,4	534,2	563,0
Америка	92,8	109,0	128,2	133,3	150,4	156,0	163,1	169,0
Азіатсько-Тихоокеанський регіон	55,8	82,0	110,1	153,6	205,1	218,2	233,6	248,0
Африка	14,8	18,8	26,2	34,8	49,9	49,4	52,4	56,0
Близький Схід	9,6	13,7	24,1	36,3	58,2	54,9	52,0	52,0
Загалом	436,0	529,0	677,0	807,0	949,0	995,0	1035,0	1087,0

Джерело: складено автором на основі [2]

У структурі міжнародних прибуттів за основними макрорегіонами світу частка Американського регіону є доволі значною і у 2013 р. складала 16% (рис. 1).

Рис. 1. Частка туристських прибуттів основних макрорегіонів світу, %

Джерело: складено автором на основі [2]

За даними ЮНВТО у Американському регіоні на туристичні прибуття до Північної Америки припадає 10,5%, до Карибського регіону – 2%, до Південної Америки – 2,6% і лише 0,9% – до Центральної [3].

Частка Американського регіону від загального обсягу світових надходжень від міжнародного туризму у 2013 р. досягла 19,8%. Сполучені Штати Америки забезпечують 60% надходжень для всього Американського регіону. Країна є світовим лідером за кількістю надходжень від міжнародного туризму. Обсяги надходжень від міжнародного туризму склали 126,2 млрд дол. США. Другу позицію займала Іспанія – 55,9 млрд дол. США. При цьому вклад від міжнародного туризму Південної Америки та країн Карибського басейну до бюджету склав приблизно по 24 млрд дол. США. Показник Центральної Америки – лише 3,8% від загального обсягу надходжень всього Американського регіону [2].

Слід зазначити, що надходження від іноземних туристів, які складаються з їх витрат на проживання, харчування, місцевий транспорт, розваги й особисті покупки, здійснюють вагомий внесок в економіку країн загалом, а не лише у сферу туризму. Туризм стимулює розвиток елементів інфраструктури (готелів, ресторанів, підприємств торгівлі тощо), має широкі можливості для залучення інвестицій, забезпечує диверсифікацію економіки шляхом створення галузей, що обслуговують індустрію туризму.

Сполучені Штати Америки приваблюють іноземних туристів зі всього світу. Найбільше надходжень поступило від відвідування туристів із Канади, розмір яких у 2013 р. досяг рекордної позначки у 26,7 млрд дол. США. На другому місці туристи із Японії, відповідний показник склав 16,9 млрд дол. США [2].

Сполучені Штати Америки відзначаються значним експортом туристичних послуг. Так, експорт туристичних послуг в країні стабільно зростав з 2005 року по 2008 рік. Певний спад у 2009 році було спричинено загостренням економічної кризи, що негативно вплинуло на кількості туристів та зменшенні їх витрат. У наступні роки спостерігалася позитивна динаміка.

Динаміку зміни експорту послуг туристичної індустрії зображено на рисунку 2.

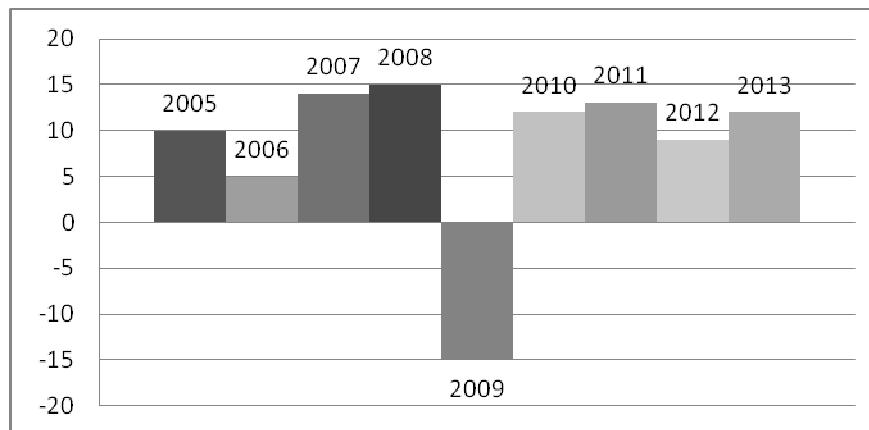

Рис. 2. Динаміка зміни експорту туристичних послуг США у 2005-2013 рр.

Джерело: складено автором на основі [1]

Експорт туристичних послуг у Сполучених Штатах Америки формують дві основні складові:

- Туристичні надходження (travel receipts) – покупки товарів та послуг, що здійснюються іноземними туристами у США.

- Надходження від пасажирських тарифів (passengers fare receipts) – кошти, отримані перевізниками США за здійснені послуги для міжнародних туристів.

Аналізуючи доходи туристичної індустрії Сполучених Штатів Америки, потрібно звернути увагу на основні галузі, які їх забезпечують: заклади розміщення туристів (готельна індустрія), заклади харчування, транспортна мережа. Загальний дохід готельної індустрії країни у 2013 році за інформацією STR Global склав 157 млрд дол. США [4].

За даними Американської Асоціації Подорожей, кожен міжнародний відвідувач у США витрачає приблизно 4455 дол. США та залишається в середньому на 18 днів [5].

Механізм підтримки розвитку туризму в США включає такі складові, як законодавча база, фінансове забезпечення, туристична інфраструктура, адміністративно-візова підтримка, кадрова підтримка та інформаційне забезпечення.

У фінансовому забезпеченні туризму важливою є співпраця державного та приватного секторів, а також співпраця з центральними та місцевими органами влади, яка має можливість надати реальну підтримку та забезпечити необхідними ресурсами. З боку держави слід передбачити дотації та спеціальну технічну підтримку відповідним державним установам, які приваблюватимуть та обслуговуватимуть туристів.

Як вже зазначалося, однією із складової механізму підтримки є адміністративно-візова. Для подальшого розвитку туризму в США необхідним є: усунення візових та митних формальностей; активізація діяльності організації Brand USA; підвищення публічного та приватного партнерства у галузі туризму. На даний час більше 60% відвідувачів США не потребують візи.

Для пришвидшення процесу отримання віз доцільно збільшити чисельність працівників посольств і консульств у місцях з найвищою активністю серед бажаючих отримати візу. Розширення дії Програми безвізового в'їзду – Visa Waiver Program дозволить залучити більшу кількість іноземних туристів.

Особливу роль для розвитку туризму та активізації діяльності організації Brand USA, яка популяризує подорожі Сполученими Штатами Америки серед міжнародних туристів, а також сприяє налагодженню правил і вимог у цій сфері, відіграє Федеральний уряд країни. Застосовуючи увесь спектр своїх повноважень, зокрема інформаційні та торговельні ресурси, Федеральний уряд здійснює підтримку цієї організації.

У Національній стратегії у сфері туризму та подорожей передбачено збільшення кількості міжнародних туристів до 100 млн осіб, які сумарно витратять у Сполучених Штатах Америки близько 250 млрд дол. США до 2021 року [6]. Значна увага приділяється програмам, що сприяють розвитку туризму в США, зокрема безвізового в'їзду та програмам у сфері безпеки й авіації.

Розвитку візного туризму сприяють низка факторів, серед яких слід відзначити наступні: наявність розвиненої туристичної інфраструктури, багаті природні ресурси, історико-культурна спадщина, поєднання різноманітних етносів і рас, досягнення сучасної американської культури [7, с. 238]. Розвинена туристична інфраструктура США дає змогу запропонувати відвідувачам комфортний відпочинок за найвищими стандартами якості. Крім того, США велика та різноманітна країна в природному відношенні. Американці бережливо зберігають свою історико-культурну спадщину у вигляді меморіалів, історичних та навіть тематичних парків. У списку Національного реєстру історичних місць США більше 50 тисяч об'єктів, що володіють історичною цінністю в масштабі нації [8, с. 205]. Приваблює туристів до країни і сучасна американська культура, багато рис якої вже давно

поширилися світом. Для багатьох людей Америка асоціюється перш за все з Нью-Йорком, Голівудом, Діснейлендом та Лас-Вегасом.

Важливим фактором для розвитку в'їзного туризму є також забезпечення безпеки подорожі туристів. Для забезпечення безпеки подорожей в країні посилюється співробітництво з іншими країнами на основі дво- та багатосторонніх договорів; здійснюється розробка на державному рівні стандартів, нормативів, правил і програм.

Висновки з проведеного дослідження. Аналіз міжнародних туристичних прибуттів в розрізі основних туристичних макрорегіонів світу за останні десять років демонструє позитивну динаміку. Встановлено, що Сполучені Штати Америки є світовим лідером за надходженнями від міжнародного туризму.

Визначено основні механізми підтримки туристичної галузі в Сполучених Штатах Америки, що сприяють розвитку в'їзного туризму, до яких віднесено: промоутинг (стимулювання поїздок до країни) та забезпечення високого рівня сервісу й обслуговування.

Запропоновано заходи щодо розвитку в'їзного туризму в США, до яких віднесено: усунення візово-митних формальностей; підвищення безпеки перебування туристів в країні; покращення туристичної інфраструктури; удосконалення роботи онлайн-сервісів для планування подорожей.

Сприяння безпеці подорожей в Сполучених Штатах Америки здійснюється шляхом:

- створення законодавчих основ, які забезпечують громадський порядок і загальну безпеку та відповідний контроль за їх виконанням;
- налагодження співробітництва з іншими країнами у питаннях безпеки на основі дво- та багатосторонніх договорів;
- розробка на державному рівні стандартів, нормативів, правил і програм забезпечення безпеки подорожей для туризму різних видів, а також контроль за їх дотриманням.

Подальші дослідження слід спрямувати на можливість застосування досвіду щодо розвитку в'їзного туризму Сполучених Штатів Америки в країнах з великим туристичним потенціалом, зокрема і в Україні.

Бібліографічний список

1. U.S. Department of Commerce, International Trade Administration, Manufacturing and Services, Office of Travel and Tourism Industries from the Bureau of Economic Analysis [Electronic Resource]. – Mode of access: http://travel.trade.gov/outreachpages/download_data_table/2014_International_Visitor_Spending.pdf.
2. World Tourism Organization UNWTO [Electronic Resource]. – Mode of access: <http://www.unwto.org/>.
3. UNWTO Tourism Highlights, Edition 2013. World Tourism Organization [Electronic Resource]. – Mode of access: <http://www.unwto.org/index.php>. – Title from the screen.
4. Euromonitor International [Electronic Resource]. – Mode of access: <http://www.euromonitor.com/>.
5. U.S. Travel Association [Electronic Resource]. – Mode of access: <http://www.ustravel.org/>.
6. The White House Blog [Electronic Resource]. – Mode of access: <http://www.whitehouse.gov/blog>.
7. Шевцова Ю. Розвиток туризму в Сполучених Штатах Америки / Ю. Шевцова // Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції. – 2013. – Випуск 3. – С. 236-239.
8. Смаль І. Туристичні ресурси світу / І. Смаль. – Ніжин: Видавництво Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя, 2010. – 336 с.

References

1. U.S. Department of Commerce, International Trade Administration, Manufacturing and Services, Office of Travel and Tourism Industries from the Bureau of Economic Analysis, available at: http://travel.trade.gov/outreachpages/download_data_table/2014_International_Visitor_Spending.pdf.
2. World Tourism Organization UNWTO, available at: <http://www.unwto.org/>.
3. UNWTO Tourism Highlights, Edition 2013. World Tourism Organization, available at: <http://www.unwto.org/index.php>.
4. Euromonitor International, available at: <http://www.euromonitor.com/>.
5. U.S. Travel Association, available at: <http://www.ustravel.org/>.
6. The White House Blog, available at: <http://www.whitehouse.gov/blog>.
7. Shevtsova, Yu. (2013), "The development of tourism in the United States", *Zbirnyk materialiv Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii*, issue 3, pp. 236-239.
8. Smal, I. (2010), *Turystychni resursy svitu* [Tourist Resources of the world], Vydavnytstvo Nizhynskoho derzhavnoho universytetu im. Mykoly Hoholia, Nizhyn, Ukraine, 336 p

Пазізіна С.М. РОЗВИТОК В'ЇЗНОГО ТУРИЗМУ В СПОЛУЧЕНИХ ШТАТАХ АМЕРИКИ

Мета. Метою статті є визначення тенденції розвитку в'їзного туризму в Сполучених Штатах Америки та механізмів підтримки туристичної галузі країни.

Методика дослідження. В процесі дослідження використовувались методи: порівняльного аналізу - при оцінці динаміки надходжень від міжнародного туризму за регіонами світу; класифікаційний – для виявлення механізмів підтримки туристичної галузі.

Результати. Визначено тенденція розвитку в'їзного туризму в США та механізми підтримки туристичної галузі. Проаналізовано динаміку доходів від міжнародного туризму. Запропоновано заходи щодо розвитку в'їзного туризму в США, серед яких виокремлено: усунення візово-митних формальностей; підвищення безпеки перебування туристів в країні; покращення туристичної інфраструктури; удосконалення роботи онлайн-сервісів для планування подорожей.

Наукова новизна. Використано комплексний підхід щодо визначення механізмів підтримки туристичної галузі.

Практична значущість. Отримані результати дослідження направлені на розвиток в'їзного туризму в США. Досвід США щодо підтримки туристичної галузі можна в певній мірі застосовувати в Україні.

Ключові слова: в'їзний туризм, надходження від туризму, механізми підтримки туристичної галузі, безпека туристичних подорожей.

Pazizina S.M. THE DEVELOPMENT OF INBOUND TOURISM IN THE UNITED STATES OF AMERICA

Purpose. The aim of the article is to determine the tendencies for the development of inbound tourism in the United States of America and mechanisms for supporting the tourism industry of the country.

Methodology of research. The following methods were used in research process, namely: a comparative analysis – in assessing the dynamics of international tourism revenues by regions of the world; classification method – to identify mechanisms for supporting the tourism industry.

Findings. The tendency for the development of inbound tourism in the USA and mechanisms for supporting the tourism industry has been determined. The dynamics of revenues from international tourism has been analyzed. It has been proposed the measures on the development of inbound tourism in the United States of America, among them are: the elimination of visa and customs formalities; improving the safety of tourists stay in the country; enhancement of tourism infrastructure; improvement of work for online services for travel planning.

Originality. Comprehensive approach to identify mechanisms for supporting the tourism industry was used in the article.

Practical value. The obtained results of research are aimed at the development of inbound tourism in the United States. The USA experience in supporting the tourism industry is possible in a certain extent to apply in Ukraine.

Key words: inbound tourism, revenues from tourism, mechanisms for supporting the tourism industry, security of tourist journey.

Пазізіна С. М. РАЗВИТИЕ ВЪЕЗДНОГО ТУРИЗМА В СОЕДИНЕННЫХ ШТАТАХ АМЕРИКИ

Цель. Целью статьи является определение тенденции развития въездного туризма в Соединенных Штатах Америки и механизмов поддержки туристической отрасли страны.

Методика исследования. В процессе исследования использовались методы: сравнительного анализа при оценке динамики поступлений от международного туризма по регионам мира; классификационный – для определения механизмов поддержки туристической отрасли.

Результаты. Определена тенденция развития въездного туризма в США и механизмов поддержки туристической отрасли. Проанализировано динамику доходов от международного туризма. Предложены мероприятия по развитию въездного туризма в США, среди которых выделены: устранение визово-таможенных формальностей; повышение безопасности пребывания туристов в стране; улучшение туристической инфраструктуры; совершенствование работы онлайн-сервисов для планирования путешествий.

Научная новизна. Использован комплексный подход при определении механизмов поддержки туристической отрасли.

Практическая значимость. Полученные результаты исследований направлены на развитие международного туризма в США. Опыт США относительно поддержки туристической отрасли можно в определенной степени использовать в Украине.

Ключевые слова: въездной туризм, поступления от туризма, механизмы поддержки туристической отрасли, безопасность туристических поездок.